

Tvangslovutvalget
innspill-tvangslovutvalget@hod.dep.no

Oslo, 28. september 2017
Ref: 233/17/AFJ/ph/

Skriftlig innspill til Tvangslovutvalget

Det vises til mottatt brev datert 29.6 med mulighet til å gi innspill rundt spørsmål som mandatet til tvangslovutvalget stiller. Det bes særskilt om innspill til behov for endringer i tvangslovgivningen. Videre om mulighet og ønskelighet av felles regulering av bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren, og hvilke særlige behov som må ivaretas i en framtidig lovregulering.

Norsk Psykologforening stiller seg i utgangspunktet positive til en felles regulering, men mener det er viktig at utvalget gjennomgår nøye og vurderer følgende punkter:

- Felles regler. I utgangspunktet har de ulike reglene for tvangsbruk ulike formål. For eksempel vil psykotiske pasienter ha andre behov enn pasienter med psykisk utviklingshemming eller gravide rusmiddelbrukere. Utvalget bør drøfte hvordan et felles regelverk skal bidra til at ulike grupper med ulike behov kan sikres et differensiert tilbud. Utvalget bes også drøfte hvorvidt de nye reglene om samtykkekompetanse bidrar til å imøtegå kritikken av hovedvilkåret i psykisk helsevernlov som diskriminerende.
 - Om en felles regulering faktisk vil styrke pasienters rettsikkerhet. De ulike tvangsreglene ivaretar ulike formål. Felles regler kan gjøre det utydelig hvilke formål, og spesifikke behov som skal ivaretas. Eventuelle regelendringer skal bidra til at grupper ikke diskrimineres. Men det skal også sørge for at pasienter med ulike tilstander og behov får et differensiert og forsvarlig tilbud – dvs at like tilfeller behandles likt, og at ulike tilfeller behandles ulikt.
 - Det pedagogiske aspektet - Kan det bli mer uoversiktlig/komplekst å forvalte for helse- og omsorgspersonell som skal anvende regelverket. Regelverket må tilpasses fremtidens arenafleksible løsninger slik at det fungerer på tvers av nivåer i helse- og omsorgstjenestene og på tvers av faggrupper og tjenesteområder (barnevern, helse, skole mv)

- Når det gjelder tvang mot barn og unge ber vi utvalget vurdere et tydeligere regelverk. Barn er en særlig sårbar gruppe. Praksis og regelverk som gjelder tvangsbruk mot barn mangler klare grenser. Videre er det lite kunnskapsgrunnlag om hva bruk av formell så vel som uformell tvang gjør med barn.
- Psykologforeningen ber om tydeligere rettslige rammer for bruk av nødrett. Vi viser til vårt tidligere innspill om elektrokonvulsiv behandling (ECT) spesielt, men også andre typer helsehjelp som gis med grunnlag i nødrett. Når en omstridt behandling gis systematisk og med et visst omfang mener vi at det må vurderes om dette ivaretar rettssikkerheten til pasientene godt nok.

Med vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Tor Levin Hofgaard
President